

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛЕЙ АНАЛІЗУ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Міщенко В.А., Гринько Д.В., Колеснікова Д.В.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут, м. Харків»

У сучасній практиці менеджменту виділяють дві моделі аналізу діяльності підприємства: 1) облікову, 2) фінансову. В літературних джерелах визначаються принципові відмінності таких моделей: 1) облікова модель оцінювання діяльності підприємства базується повністю на інформації бухгалтерського обліку й фінансової звітності (*бухгалтерський прибуток*). Звідси, обмеженість такої моделі полягає в тому, що принцип «фактично проведених операцій і фактичних витрат» домінує в поточному періоді починаючи з етапу збору й опрацювання інформації для менеджменту до подальшого аналізу діяльності підприємства й прийняття управлінських рішень. Для менеджменту обмеженість такої моделі полягає в тому, що вона не передбачає оцінювання різних додаткових альтернативних можливостей. Конкретно зароблений дохід не відображає можливостей створення економічного прибутку, врахування можливих варіантів вкладення капіталу з відповідним економічним ефектом при певному ризику або з урахуванням втраченого інвестиційного доходу. Модель не орієнтує інвесторів на оцінювання свого очікуваного результату від можливого або бажаного вкладення коштів в конкретне підприємство. На основі діючої звітності неможливо отримати відсоткову ставку доходності капіталу в якості інформативної бази для альтернативних можливостей інвестора, оскільки альтернативи повинні мати схожий рівень ризику. Вона не дає можливості зробити висновок про достатність отриманого прибутку для покриття інвестиційного ризику, його відповідність запитам інвестора. Це означає, що при обґрунтуванні фінансових рішень, особливо стратегічного характеру, неможливо оперувати розрахованими на основі діючої фінансової звітності показниками рентабельності. Облікова модель оцінювання підприємства: 1) спрямована на номінальну інтерпретацію результату; 2) не ставить під сумнів майбутній результат; 3) виключає його інвестиційну складову. 2. Фінансова модель використовує показник *економічного прибутку* для аналізу результатів діяльності підприємства й обґрунтування управлінських рішень. Економічний прибуток є підсумковим показником, який кількісно оцінює достатність сформованих потоків грошових коштів для забезпечення нормальної ставки прибутковості або так званої бар'єрної прибутковості капіталу власника підприємства. Для інвестора, «нормальна» ставка показує величину прибутковості вкладень, нижче якої у нього пропадає стимул і мотив продовжувати інвестувати капітал у дане підприємство. Для менеджерів «нормальною» є ставка, яка відображає витрати на залучення саме власного капіталу або мінімальну прибутковість інвестицій. Для підвищення прибутковості підприємства необхідно: 1) запровадити ВОУ; 2) проводити аналіз проміжних видів прибутку; 3) представляти вартісно-орієнтовану інформацію для заінтересованих інвесторів.